

HALF MILJOEN EURO VOOR FONDS GROOT ONDERHOUD

Gemeente Utrecht blij met boek 'Levende monumenten'

Peter van der Ros

De gemeente Utrecht is bijzonder blij met het boek 'Levende monumenten' dat de Protestantse Gemeente Utrecht in samenwerking met andere kerken in de binnenstad heeft gemaakt. "Het onderhouden van zulke grote monumenten is een hele klus. En gezien het gedeelde belang is het terecht dat niet alleen de eigenaar PGU daarvoor moet opdraaien", zei loco-burgemeester Harm Janssen na het ontvangst nemen van het eerste exemplaar uit handen van Theo Kralt.

Dat Utrecht er veel aan gelegen is zijn prachtige kerkgebouwen ook voor het nageslacht te bewaren, bewees Janssen als wethouder monumentenzorg met de daad: een cheque van 500.000 euro als bijdrage van de lokale overheid aan het Kapitaal Groot Onderhoud van de rijksmonumentale binnenstadkerken van de PGU

Janssen prees het initiatief en de durf van de Protestantse Gemeente Utrecht om de waardevolle monumenten van de stad in een dergelijk fraai uitgevoerd boek te tonen. "Utrecht is dé kerkenstad van Nederland. Het belang van de in het boek beschreven rijksmonumentale binnenstadkerken is dan ook groot. Ze hebben een grote cultuurhistorische betekenis voor ons land qua typologie en ouderdom", aldus Janssen. Namens het gemeentebestuur

* Theo Kralt (rechts) toont met gepaste trots de cheque van een half miljoen euro, die hij bij de presentatie van het boek 'Levende monumenten' in de Janskerk voor het Kapitaal Groot Onderhoud rijksmonumentale binnenstadkerken van de PGU ontving van loco-burgemeester en verantwoordelijk wethouder Harm Janssen (foto Martin Schoonhoven).

wenste de loco-burgemeester de PGU en de andere kerken die in 'Levende monumenten' aan bod komen veel succes met hun activiteiten op het gebied van het onderhoud aan hun kerkgebouwen.

Samenwerking

Voorzitter Theo Kralt van het College van Kerkrentmeesters nam de cheque van een half miljoen euro dankbaar in ontvangst. Als organisator van deze presentatie en tevens als voorzitter van de redactie van 'Levende monumenten', legde hij uit hoe dit boek tot stand was gekomen. Kralt sprak zijn waardering uit over de vruchtbare samenwerking met de andere kerkgenootschappen – Eglise Wallonne d'Utrecht, Evangelisch-Lutherse Gemeente Utrecht, Remonstrantse Gemeente Utrecht en de Doops-

gezinde Gemeente Utrecht en omstreken – die met hun eigen karakteristieke gebouwen in de stad het boek completeren.

Naar vijf miljoen...

"Met deze bijdrage van de lokale overheid komt ons streefbedrag van vijf miljoen euro voor het fonds Groot Onderhoud rijksmonumentale binnenstadkerken heel dichtbij. Het is wellicht te realiseren als ook de provincie Utrecht haar verantwoordelijkheid in dezen op zich neemt", zei Kralt. De gemeente Utrecht en de PGU zetten zich samen ervoor in dat de Provincie Utrecht een vergelijkbare bijdrage voor de rijksmonumentale kerken realiseert. Hij reageerde daarmee op de woorden van loco-burgemeester Janssen, die had gezegd dat de financiële steun aan het onderhoudsfonds past in het

gemeentelijke monumentenbeleid om de kerken in de stad in stand te houden. "Niet alleen door het fysieke onderhoud van gebouwen te steunen, maar ook om het gebruik van de kerken te vergroten en de kennis over deze monumenten breed uit te dragen." Janssen zette de bijdrage van de gemeente Utrecht aan Kerken Kijken en de nieuwe kerkenregeling voor gemeentelijke monumenten op dezelfde lijn.

Peter Klusener drukte de waardering van de PGU voor de verschijning van het historisch unieke document uit, door de eindredactieleden Kralt, Klukhuhn en Van der Ros met een boeket bloemen te huldigen.

Moderne Saenredam

Fotograaf Maarten Buruma, in het dagelijks leven beleidsambtenaar van de provincie Utrecht, gaf een geestige diaproductie ter toelichting op zijn keuze voor de illustraties in 'Levende monumenten'. Diverse plekken in de kerken waar Buruma zijn camera liet klikken, bleken achteraf precies dezelfde te zijn als waar kerkschilder Pieter Saenredam de lichtinval het mooiste vond. De vele aanwezigen in de Janskerk, onder wie oud-commissaris van de koningin in Utrecht jhr. dr. P.A.C. Beelaerts van Blokland en oud-wethouder van Utrecht Jaap Zwart, kregen treffende overeenkomsten van de zeventiende eeuwse tekeningen van Saenredam met de eenentwintigste eeuwse foto's van Buruma te zien.

Kerk en overheid 'prettige partners'

"De Protestantse Gemeente Utrecht is altijd een prettige partner waar we graag mee samenwerken. Het uitbrengen van het boek 'Levende monumenten' is ook een toonbeeld van het eigen initiatief en dat waarderen we zeer".

Woorden van loco-burgemeester en verantwoordelijk wethouder Harm Janssen na het in ontvangst nemen van het boek dat de PGU en haar collega-kerken in de binnenstad als een cadeau aan Utrecht presenteren. Janssen sloot in zijn toespraak naadloos aan op de woorden van burgemeester Aleid Wolfsen, tijdens een bijeenkomst van pastores in Utrecht, afgelopen zomer. Met inachtneming van de nuttige scheiding tussen kerk en overheid, gaf Wolfsen toen en geeft Janssen nu het belang van een goede samenwerking tussen 'kerk en staat' aan. De burgemeester, die tot zijn spijt verstek moest laten gaan vanwege de installatie van zijn collega Aboutaleb in Rotterdam, vindt dat kerkmensen de 'oren en ogen van de stad' zijn. Dat op sociaal gebied – nu ging het over cultuurhistorische en maatschappelijke waarden. Hier geeft de PGU in kerkenstad Utrecht het goede voorbeeld, door de monumentale kerkgebouwen professioneel in eigen beheer te houden.

In uitstekend samenspel met de overheid, die in de jaren zestig en zeventig het leeuwendeel van de subsidies voor de kerkrestauraties bekostigde, is er nu een regeling voor onderhoudssubsidies. De gemeente Utrecht heeft in dat kader in 1991, 2001, en 2006 samen met de kerk grote bedragen in het Kapitaal Groot Onderhoud gestort. Daar komt nu een half miljoen euro bij. Met de renteopbrengsten hiervan wordt dat deel van het onderhoud gefinancierd dat niet door de BRIM en de kerk wordt opgebracht. Het is afwachten wat de provincie Utrecht nog zal bijdragen aan het Kapitaal Groot Onderhoud rijksmonumentale binnenstadkerken van de PGU. Want ook met de regionale overheid wil dit kerkgenootschap in de stad 'prettige partner' - met een gedeelde verantwoordelijkheid - zijn en blijven. De gesprekken met de provincie bevinden zich in een gevorderd stadium.

Bachcantate in Geertekerk

Op zondag 1 februari wordt in de Geertekerk de Bachcantate 'Alles nur nach Gottes Willen' (BWV 72) uitgevoerd. Solisten zijn: Mignon Primus (sopraan), Hermien de Zwart (alt), Frank Hermans (bas). Inleider is Marius van Leeuwen. Koor en orkest staan deze keer onder leiding van Harold Lenselink. De uitvoering begint om 19.30 uur. De toegang is gratis, er is een collecte na afloop van de dienst. Meer informatie over de Utrechtse Bach Cantate Diensten (UBCD) en bijwonen van of meedoen aan de cantatediensten staat op de website www.bachcantates-utrecht.nl.

Christiane Karrer

Nu u dit leest is (liturgisch gesproken) al de tijd 'na epifanie' begonnen. Zo worden de zondagen geteld voordat de paaskring begint. Epifaniën, 'Verschijning van de Heer', zo heet het feest op 6 januari, wellicht beter bekend als Driekoningen. Het is het laatste feest van de kerstkring, in de oosterse kerken het eigenlijke kerstfeest. In protestantse kerken wordt het nauwelijks gevierd, ook niet in onze lutherse gemeente. Persoonlijk ben ik er wel mee vertrouwd. In mijn geboortestreek is 6 januari een publieke feestdag en zou de kerstvakantie nooit vóór die datum eindigen. 'Verschijning' - de komst van God in een kind wordt openbaar: de

God verschijnt

ster staat aan de hemel boven de stal, de drie wijzen komen om hem te aanbidden. Nu kan het, volgens het evangelie van Matteüs, niet meer over het hoofd gezien worden: God is in de wereld. Iedereen kan het licht zien, ook de rijke, intelligente, machtige mensen zien het. Dit mooie feestverhaal heeft echter een keerzijde: concurrentie, verraad, moord. Koning Herodes laat alle kinderen in de streek vermoorden om de mogelijke concurrentie uit te schakelen. Jezus moet, net geboren, met zijn ouders vluchten. Inderdaad, Hij is in de wereld, Hij beleeft de wereld zoals wij haar kennen.

Hoe verschijnt God in een wereld die vol ambivalentie zit, waarin liefde en bedrog, vertrouwen en twijfel, toewijding en geweld met elkaar verstrengeld zijn? Dat is de vraag van het kerstverhaal volgens Matteüs en de vraag van Advent en Kerst überhaupt. Ze houdt me sinds mijn voorbereiding voor de dienst van eerste Advent bezig. Ik ben vanuit de lutherse gemeente gedetacheerd om mee te werken aan het oecumenische studentenpastoraat in Utrecht (IPSU). In deze functie ga

ik ook in de EUG voor.

Daar stonden eind vorig jaar de moeders van Jezus die in de stamboom volgens Matteüs genoemd worden, op het rooster voor Advent. Tamar, Rachab, Ruth, de vrouw van Uria (Batseba), Maria: het zijn allemaal vrouwen met een verhaal, vrouwen die doorzetten, die moedig zijn en trouw, die ervoor zorgen dat het leven van Israël doorgaat en de Messias geboren wordt. Maar tegelijkertijd zijn het vrouwen met kinderen van twijfelachtige afkomst, vrouwen met aanstootgevend gedrag of een moreel obscure baan (prostitutie). Steeds weer komt de vraag op: Komt God op deze manier bij de mensen? Waar blijven de morele waarden, de wet?

De stammoeders van Jezus kun je niet indelen in 'goed' of 'kwaad'. Ze zijn mensen zoals wij: ze doen hun best, ze maken fouten, ze zijn niet 'zwart' of 'wit', ze zijn grijs. Hoe beoordelen wij mensen? Mag een mens grijs zijn? Of proberen we duidelijke scheidslijnen aan te brengen tussen zwart en wit, goed en kwaad? Het leeft makkelijker met duidelijke scheidslijnen, alleen het gaat

UIT DE BUURT

meestal aan de realiteit voorbij. Kan ik mensen zien zoals ze zijn? Durf ik mezelf te zien als de mens die ik ben, niet perfect en ook niet dramatisch slecht? Vragen bij het kerstverhaal, bij de verhalen 'achter' het kind Jezus. We verlangen naar de nabijheid van God, maar hoe zal die verschijnen in onze grijze dagen, bij ons mensen met twijfelachtig gedrag? Gaat hij handelen door ons? Laat hij zijn verhaal met ons doorgaan? God is niet bang voor besmetting met onze grijze kleur, met onze zwarte vlekken. Hij houdt niet vast aan een principe, al is het nog zo goed. Hij wordt mens. Grijs - het is een kleur die vaak geminacht wordt. Het klinkt naar middenmaat, grijze dagen, een saai leven. Toch verbergt zich achter grijs alle kleur. Als het licht opkomt na de nacht worden de dingen eerst grijs, daarna verschijnt hun kleur. De heldere ster in de nacht, God verschijnt in onze wereld, geeft kleur aan ons bestaan.